

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Goud

1 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat goud economische bindingen tussen mensen kan versterken, met een toepassing van economische bindingen en daarvan een voorbeeld uit de eerste alinea van de inleiding 1
- een uitleg dat goud affectieve bindingen tussen mensen kan versterken, met een toepassing van affectieve bindingen en daarvan een voorbeeld uit de eerste alinea van de inleiding 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Goud werd gebruikt in munten / als ruilmiddel voor verhandelen van goederen. Zo kan goud de onderlinge economische bindingen/afhankelijkheden tussen mensen versterken 1
- Goud wordt gebruikt in bijvoorbeeld trouwringen die pasgehuwden elkaar omdoen, als uitdrukking van positieve gevoelens voor elkaar. Zo kan goud de onderlinge affectieve bindingen/afhankelijkheden tussen mensen versterken 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

a

- een uitleg dat het kernconcept sociale institutie te herkennen is in het gebruik van goud als ruilmiddel, met een toepassing van het kernconcept sociale institutie

1

b

- een uitleg dat in het gebruik van goud als ruilmiddel het kenmerk van instituties ‘enerzijds vrij stabiel, maar anderzijds ook relatief veranderlijk’ herkenbaar is, met informatie over dit kenmerk uit de inleiding

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- In het gebruik van goud als ruilmiddel is een sociale institutie te herkennen, omdat het accepteren van goud als ruilmiddel een min of meer geformaliseerde regel is die al sinds de oudheid onderlinge relaties in de handel reguleert

1

b

- Al in het oude Egypte werd goud gebruikt als ruilmiddel, tot aan de huidige tijd waarin banken goud aanhouden als noodvoorraad, en daarmee is het gebruik van goud enerzijds vrij stabiel. Inmiddels zijn munten niet meer direct gekoppeld aan goud, daarmee is het gebruik van goud anderzijds ook relatief veranderlijk. Dus is het kenmerk ‘dat instituties enerzijds vrij stabiel, maar anderzijds ook relatief veranderlijk zijn’ te herkennen in het gebruik van goud als ruilmiddel

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

a

- een uitleg dat onttovering te herkennen is in de verandering van de betekenis van goud, met een toepassing van het begrip onttovering en informatie uit de tweede alinea van de inleiding waaruit onttovering blijkt

1

b

- een uitleg dat rationalisering te herkennen is in de verandering van de betekenis van goud, met een toepassing van het kernconcept rationalisering en informatie uit de tweede alinea van de inleiding waaruit rationalisering blijkt

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- Onttovering is te herkennen in de veranderde betekenis van goud door de verminderde aandacht voor het bovennatuurlijke. In de middeleeuwen werden aan goud nog magische krachten toegekend door beoefenaars van de alchemie, inmiddels worden aan goud door de meeste mensen geen bovennatuurlijke krachten meer toegekend

1

b

- Rationalisering is te herkennen in de veranderde betekenis van goud door het systematiseren van de werkelijkheid, namelijk in het systematisch onderzoeken van de opbouw van de atomen van goud. Daaruit komt de huidige wetenschappelijke betekenis van goud voort, gebaseerd op inzichten uit de nucleaire fysica over de opbouw van de atomen van goud

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- het functionalisme-paradigma 1
- een uitleg dat het functionalisme-paradigma te herkennen is in de beschrijving van de samenleving in de Surinaamse goudvelden, met een kenmerk van het functionalisme-paradigma en daarvan een voorbeeld uit tekst 1 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In de beschrijving van de ontwikkeling van een samenleving in de Surinaamse goudvelden is het functionalisme-paradigma te herkennen 1
- In tekst 1 wordt het ontstaan beschreven van een nieuwe maatschappelijke orde in de Surinaamse goudvelden, waarin conflicten beperkt blijven (r. 3-13). Nadruk op het (her)vinden van een maatschappelijke orde kenmerkt het functionalisme-paradigma.
of
Nieuwe wetten en gedragscodes die door de jaren heen tot stand gekomen zijn, dragen bij aan de nieuwe maatschappelijke orde (r. 5-8). Deze wetten en gedragscodes functioneren als sociale stabilisatoren. Nadruk op de rol van sociale stabilisatoren kenmerkt het functionalisme-paradigma 1

5 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat in de omstandigheden waaronder de goudzoekerswet tot stand komt binding te herkennen is, met toepassing van het hoofconcept binding en informatie uit tekst 1 over die omstandigheden

voorbeeld van een juist antwoord:

Volgens econoom De Soto ontstaat de goudzoekerswet doordat mensen in de goudvelden beperkte hulpbronnen moeten delen (r. 28-31). Voor het regelen van het delen van hulpbronnen zijn zij afhankelijk van elkaar. In deze onderlinge afhankelijkheid tussen gouddelvers is binding te herkennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat het functioneren van de goudzoekerswet verklaard kan worden vanuit het rationele actor-paradigma, met een rationele afweging tussen kosten en baten / met streven naar nutmaximalisatie en daarvan een voorbeeld uit tekst 1

voorbeeld van een juist antwoord:

De goudzoekerswet is volgens De Soto efficiënt in het maximaliseren van economische voordelen en het minimaliseren van conflict (r. 32-35). Het functioneren van de wet kan gezien worden als het resultaat van een rationele afweging tussen de kosten die conflicten opleveren en de economische baten van delen, om economische voordelen te maximaliseren. Deze rationele afweging tussen kosten en baten is een kenmerk van het rationele actor-paradigma.

7 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een toepassing van het begrip formalisering en daarvan een voorbeeld uit tekst 1 1
- een uitleg dat formalisering van de goudzoekerswet kan bijdragen aan verdere staatsvorming van Suriname, met een toepassing van het kernconcept staatsvorming 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Wanneer de goudzoekerswet geïncorporeerd wordt in de nationale wetgeving (r. 36-38) is er sprake van formalisering. Formalisering is namelijk het omzetten van informele rechten en plichten, zoals de goudzoekerswet, in formele wetten 1
- Het vastleggen van informele rechten en plichten in formele wetten draagt bij aan de uitbreiding van het complex van nationale wetten en regels / aan de institutionalisering van de politieke macht van de staat Suriname, en dus aan verdere staatsvorming van Suriname 1

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 3	
	een juist antwoord bevat:	
	a	
	• een uitleg dat het vragen van een hogere goudprijs door het land dat goud wint niet aannemelijk is, met een toepassing van een kenmerk van de afhankelijkheidstheorieën	1
	b	
	• een maatregel om goudwinning ten goede te laten komen aan de economische ontwikkeling van het land dat goud wint, waarin een kenmerk van de evolutionaire theorieën te herkennen is	1
	• een uitleg dat het nemen van de geformuleerde maatregel wel aannemelijk is, met een toepassing van een kenmerk van de evolutionaire theorieën	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	a	
	• Volgens de afhankelijkheidstheorieën zijn de machtsverhoudingen tussen de meer ontwikkelde en onderontwikkelde landen scheef. Daarom zal het land dat goud wint geen hogere goudprijs kunnen afdwingen van meer ontwikkelde landen. Geredeneerd vanuit deze theorieën zal het nemen van deze maatregel dus niet aannemelijk zijn	1
	b	
	• Een maatregel kan zijn: het innoveren en moderniseren van goudwinningsmethoden om goudwinning efficiënter en sneller te laten verlopen	1
	• Volgens de evolutionaire theorieën ontwikkelen staten zich volgens een patroon van geleidelijkheid. Onderontwikkelde landen moeten zich nog moderniseren. Door het moderniseren van goudwinningsmethoden kan de goudwinning ten goede komen aan de economische ontwikkeling van het land dat goud wint. Geredeneerd vanuit deze theorieën zal het nemen van deze maatregel dus aannemelijk zijn	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat de minister gebruikgemaakt kan hebben van ‘primen’, met een toepassing van het begrip ‘primen’ en daarvan een voorbeeld uit tekst 2

voorbeeld van een juist antwoord:

Door te spreken van een belangrijke dag en bedrijven op te roepen om zich aan te sluiten bij het convenant (r. 10-15) / Door het eerste convenant in de sector te initiëren (r. 28-29) presenteert de minister zich in de media, zoals in de krant Trouw, als een politicus die verantwoordelijkheid neemt voor de problemen in de goudsector. In het zichzelf presenteren van deze minister in de media als eigenaar van dit sociale en ecologische thema kan de mediastrategie ‘primen’ herkend worden.

10 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

- een toepassing van het kenmerk internationale samenwerking van de liberale theorieën op het convenant 1
- een uitleg dat de Nederlandse staat met het convenant samenwerking aangaat, met een toepassing van het kernconcept samenwerking en daarvan een voorbeeld uit tekst 2 1
- een uitleg dat ook andere actoren dan staten betrokken worden bij het convenant, met daarvan een voorbeeld uit tekst 2 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens de liberale theorieën kan internationale samenwerking, zoals met een convenant, bijdragen aan vooruitgang, zoals een meer verantwoorde goudsector 1
- De Nederlandse staat wil met het convenant samenwerking aangaan. Nederland wil namelijk dat nationale en internationale partijen uit de goudsector hun handelen op elkaar afstemmen met als doel het respecteren van mensenrechten en milieu (r. 16-32) 1
- Volgens de liberale theorieën zijn niet alleen staten van belang, maar ook andere actoren, zoals internationale bedrijven. Voor het convenant wil de Nederlandse staat samenwerken met andere actoren via het Partnership for Responsible Minerals. Dit zijn bedrijven zoals Apple en Siemens (r. 41-46) 1

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat het convenant past bij een sociaaldemocratische opvatting over globalisering, met deze opvatting 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een voorbeeld uit tekst 2 bij de gekozen sociaaldemocratische opvatting 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dat ongelijkheid bestreden moet worden met internationale overeenkomsten is een sociaaldemocratische opvatting over globalisering. Het convenant is een voorbeeld van een internationale overeenkomst waarmee negatieve gevolgen van de internationale goudsector bestreden moeten worden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Zo willen de ondertekenaars met het convenant bijvoorbeeld een einde maken aan sociale onrechtvaardigheid, zoals ongezonde arbeidsomstandigheden bij goudwinning (r. 20-24) 	1
12	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een verschil in de manier van denken tussen voorstanders en tegenstanders van economische globalisering 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat voorstanders en tegenstanders van economische globalisering verschillend zullen denken over goudwinning, met een voorbeeld van een probleem bij goudwinning uit tekst 2 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voor- en tegenstanders van economische globalisering maken een verschillende afweging ten aanzien van duurzaamheid en de wenselijkheid en mogelijkheid van economische groei 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een probleem van goudwinning is dat het schadelijk is voor het milieu (r. 20-22). Tegenstanders van economische globalisering zullen benadrukken dat globalisering leidt tot overproductie in goudwinningsgebieden. En dat overproductie weer leidt tot ongewenste schade aan het milieu. Terwijl voorstanders van economische globalisering zullen benadrukken dat globalisering leidt tot de economische groei in goudwinningsgebieden. En dat economische groei ertoe leidt dat milieuproblemen door technologie zullen worden opgelost 	1